

Vychází 1., 10., 20.,
každého měsíce o 10.
hodině.

Expedicí se nachází v ši-
roké ulici, číslo 25,
1. poschodí.

Kdo všeckna čtyry čtvrt-
letí odebere, obdrží pra-
emii.

DALIBOR.

Předplácí se: čtvrtl. 1 zl.
půll. 2 zl., celor. 4 zl.
rak. č. S poštou: čtvrtl.
1 zl. 15 kr., půll. 2 zl.
30 kr., celor. 4 zl. 60 kr.
rak. čísla. Pro státy ně-
mecké: půll. 1 tol.
20 nov. gr., celoročně
2 tol. 40 nov. gr.

Hudební časopis s měsíční notovou přílohou a s roční praemií.

Odpovědný redaktor:

Emanuel Meliš.

Expedice „Dalibora“ a kancelář pro opisování nachází se nyní v široké ulici čís. 25., 1. poschodí.

České tóny.

Kdyby bor posvátný zapět uměl,
Varyty pak byli stromové,
Kdyby potok bujný tejně šuměl,
Slavíky pak byli listové,
Pak by jistě písně zvučné zněly,
Éther plnily by tejným blahem —
Však české tóny kdyby v to zapěly,
Vše by v kraji přehlušily drahém.

Kdyby slzný proud nám líce skrápěl,
Slze pukalo pak lítostí,
Mocný rmut se v žití naše ztápěl
S neštěstím a s dvojí rychlostí.
Pak by duší písně trudné chvěly,
Útroby by plnily jen bolem —
Však české tóny kdyby v to zavzněly,
Slasť by probíhala srdce dolem.

Kdyby hrom tam zahřměl zkázonosný,
Blesky letly v skalín prohlubeň,
Z oblak proud se valil divorosný,
Šumný vítr počal bolný stén;
Pak by jistě písně krajem zněly,
Rodnou plnily by vše jen strastí —
Však české tóny kdyby v to zavzněly,
Naplnily by vše zase slastí.

J. D. Martinovský.

F. Glaeser.

Doplňky k životopisu.

Jak už sděleno, měl Gl. v mládí libozvučný hlas; avšak ztratil jej v Drážďanech v čase přechodu a za tou příčinou vzdal se plánu, pěvcem se státi. Velký význam pro jeho vývin měla známost s Beethovenem ve Vídni. Nedůvěřivý, nepřístupný tento mistr věno-

val Glaeserovi svou úplnou důvěru a nechal mu mezi jiným nastudování opery „Fidelio“ řídit. Glaeser dirigoval též pod zdánlivým vrchním vedením hluchého tenkráte již mistra první představení této nesmrtelné opery. R. 1818 dostal se za kapelníka (nikoliv místokapelníka) k Josefovskému (nikoliv Leopoldově) divadlu. Četné práce dal ve Vídni provozovat a měl při tom též štěstí; avšak lokální a časový charakter mnohých textů vadil dalšímu rozšíření a stálému přijmutí skladeb těchto do repertoiru. R. 1827 stal se kapelníkem v Berlíně a prožil zde s básníkem Karlem z Holteie, Jind. Sonntagovou a s jinými *skvělou periodu* tohoto jeviště a čas umělecké snahy, na nížto znalci a přátelé umění přítomně s tesklivou závistí si zpomínají. Holtei zmiňuje se o *Glaeserovi* co nejhvalněji ve svém spisu „Vierzig Jahre“ a vypravuje mnohé charakterní tahy Glaeserovy na důkaz jeho rozšafnosti a skromnosti, které v našem nynějším světě co *bájký* znějí. Umění milovný král Kristian VIII., jenž r. 1839 dánský trůn nastoupil, povolal Glaesera, anto Jindřich Marschner vybidnutí nepřijal, za *prvního kapelníka* ku královskému *národnímu* divadlu do Kodaně s ročním platem 3000 tolarů. Zde rozvinul neunavnou činnost a povznesl tenkráte něco pokleslou královskou kapellu brzy k *novému rozkvětu* a k výši dokonalosti, kteráž ji od 20 let k nejprvnějším kapelám světa učinila. Avšak nejen kapele a opeře věnoval svou neunavnou činnost; nýbrž dokázal co mnoholetý dirigent koncertů Kodaňské hudební společnosti toho, že se tam mnohá větší a z části ještě neslyšená oratoria dávala. Následkem toho zmenšila se něco jeho produktivnost. Napsal v tomto čase tři opery k textům od H. C. Andersena: „Svatba na Comerském jezeře,“ — „Říční duch“ — a „Pozlacená labuť,“ díla, která v Kodani sice slušný výsledek měla; avšak dále se nerozšířila, ano ani tam se na repertoiru neudržela. Mimo to napsal Glaeser několik *příležitostných kusů*, jmenovitě dvě *smuteční kantaty* při pohřbu Thorwaldsena a krále Kristiana VIII.;

napotom složil též několik *ouvertur*. Glaeserovy zásluhy byly na začátku chvalným způsobem uznány; avšak později dočkal se následkem časových poměrů také reakce. Když r. 1848 absolutismus padl, viděli v něm mnozí jeho příznivce, jenž na útraty domácích talentů nejvyšší hudební místo zaujímá.

Neuměl se dokonale v dánštině vyjádřiti a jeho určené, v dánštině dávané rozkazy upomínaly vždy na to, že je cizincem. Vážnost, kterouž jeho osobnost dodávala, držela však v mezích jeho nenávislníky a skutečně otcovská péče, kterouž o své hudebníky měl, a nezištná vroucnost, jížto vždy spravedlivě pro jejich zájmy účinkovati se snažil, získali mu nepodmíněnou lásku a oddanost všech. Když Gade r. 1848 z Lipska do Kodaně přišel, odstoupil Glaeser, ustupujíc většímu tuzemskému ač mnohem mladšímu talentu, od ředitelství hudební jednoty a osvědčil bezzávistnou radost nad větším ještě rozkvětem, jehož tento výtečný spolek pod mladými silami jeho soupeře dosáhl. Od několika let churavěl Glaeser; navštívil lázně v předešlém letě a zotavil se opět. Bezprostřední příčina jeho smrti bylo příkoří, kteréhož prý se mu od ministeria kultu, vrchního to úřadu nad divadlem a kapelou dostalo. Glaeser ponavrhl dlouholetého houslistu pro uprázdněné místo prvního houslisty; avšak přednost byla dána mladšímu, jenž sice také čacký byl, ale v kapele tak dlouho nesloužil. To bylo Glaeserovi nesnesitelné, jeho nevole byla příčina mrtvičního úchvatu a také jeho smrti

Myšlenky o slovanském zpěvu.

Národní písně.

Schopnost a veliká snadnost u vyjadřování myšlének a citů prostodušnými písněmi, kteráž všem Slovanům, zvláště třídám úzce s přírodou spřízněným, dána jest, u všech plemen tohoto velikého národu nesmírné bohatství takových prstonárodních písní již od nejstarších časův naplodila. Ačkoliv takové písně požadavkům výše vzdělaného umění vyhověti nemohou, přece již způsob jich tvoření dokazuje, že se v nich vplyv, jímž národnost na zpěv působí, nejčistěji a nejzřetelněji poznávati může. Při dalším uvážení nalzáme v nich kromě toho tak veliké bohatství nápěvu, citu, rozmaru, původnosti a rozmanitosti, že jich bedlivé zpytování již bez ohledu na národnost hudebnímu umění mnohonásobný, důležitý užitek přináseti musí. Jest to již bez toho povšechně známá věc, že slovanské národní nápěvy i od cizozemských hudby skladatelův velmi často jako výtečné témy používány bývají, ano že i polonéz po celé Evropě jako zvláštní druh skladby se ustálil.

Zeměpisné položení, v nestejných poměrech vytvořená charakteristika slovanských národův, konečně rytmická rozdílnost jich nářečí musely, jak se rozumí, na jejich národní nápěvy rozličný působ míti. Nicméně dají se určité, naskrze ustálené základní rysy dosíhnouti, kteréž na někdejší všem společný původ z jediného pramene poukazují, a na způsob daleko sevinoucí stužky nepřehlednou hmotu slovanských národních písní v jednu velikánskou celost spojují.

Shledávají se i stejné nápěvy, ačkoliv s rozličnými texty, u nejedněch slovanských národů. Ač se o tom nedá pochybovati, že leckterý z těchto nápěvů teprv v pozdějším věku od jednoho národu k druhému přejíti mohl, přece dá se ta myšlenka z dobrých příčin ospravedlniti, že mnohý z těchto společných nápěvů ne teprv později přiučením k druhému slovanskému kmenu přešel, nýbrž že jest obou *původním*, společným *vlastnictvím*. Myslím, že v tom ohledu rytmika a místní rozšířenost rozhoduje. Ukazuje-li se která píseň často u jednoho národu, a rytmu v jeho nářečí užívanému přiměřená, když zatím u sousedního lidu tenže nápěv řídčeji, s nepravidelným přízvukem na jednotlivých slabikách textu se vyskytuje, tehdy bez rozpaku tvrditi můžeme, že ta píseň prvnějšímu lidu jest původně vlastní, od druhého však přivlastněna. V krajinách, kde dvojí slovanský lid s sebou sousedí, nalzájí se skutečně u jednoho lidu mnohé národní nápěvy, jenž svou rytmickou povahou více k nápěvům druhého lidu se blíží, u tohoto však, kde původně povstaly, již dávno v zapomenutí vešly, aneb aspoň proměněny byly. Jestli ale jistý nápěv u dvou slovanských národů rovně známý jest, rovně textu přiměřený a vůbec čisto-národní, dal by se ovšem považovati jako společná, od pravěku jim náležející vlastnost. Tak u příkladu jest nápěv polské národní písně: *Stała nam się nowina, pana pani zabiła* atd. vůči hledě od slovenské písně: *Černé oči, pojdte spat* atd. převzatý, jelikož rytmus polského textu nepřiměřen, ano celý více v duchu uhersko-slovanských písní než polských složen jest. Naproti tomu nápěv polské pijácké písně: *Pije Kuba* atd. s vynecháním přidaného zakončení českému nápěvu k písni: *Já mám koně* atd. dočista se podobá; ale tentýž nápěv jest tak jednoduché, všeobecno-slovanské povahy, a oběma jazykům tak přiměřený, že by to snad nebyl příliš smělý domysl, kdybychom v něm shledávati chtěli zpěv prapůvodní, který snad již stokráte text svůj změnil. Velmi zajímavě bylo by z toho a mnohého jiného ohledu, kdyby sbíratelé písní, kdykoliv jim možná, věrně udávali, v kterých krajinách jedna neb druhá píseň se zpívá.

S těmito okolnostmi shoduje se ten náhled, že tyto národní zpěvy sice všeobecnému, neustálému obno-

vování a předělávání zároveň s národním jazykem podléhaly, při čemž jistě mnohé staré nápěvy navždy zaslý, že ale přece nápěv mnohé písně prastarý býti může, ačkoliv text svůj kolikráte měnil. Rovněž tak se ukazuje v národních písních, kromě společného původu, též pozdější vzájemný vplyv rozličných kmenů slovanských mezi sebou.

Vplyv sousedních neslovanských národů a jich národních nápěvů na nápěvy slovanské mám proto za nevelký, protože s jedné strany písně v cizím, nesrozumitelném jazyku a v cizinském duchu již samy sebou velkého přístupu míti nemohly, z druhé strany ale mezi Slovany a cizozemci již nepřímot, již netajené nepřátelství každému přibližování na odpor se stavily.

Tři zvláště četné a známé národní rytmy se ukazují na první pohled v nesčíslných slovansko-národních písních, jichžto bohatá zpěvnost nejzřetelnější důkaz podává, jak velice jazyk a mysl národu hudbě nakloněny jsou. Pro tyto tři druhy rytmu užívám jména: *mazura*, *krakovjaka* a *polonéza*, bez ohledu na to, že tyto druhy národních písní pod spomenutými názvy již osobní polskou povahu dosáhly, ale to jen proto, že myslím, že by se pod těmi názvy hlavní charakter poznamenaných druhů písní nejsnadněji a nejvšeobecněji vyrozuměti dal. Jakkoliv se do těchto tří hlavních rytmů všechny slovanské národní písně vřaditi nedají, rovněž i těžko jest, ještě jiný čtvrtý druh k nim přidati, který by svým četným se-vyskytáním a určitou fisiognomií již rovněž tak byl ustálen. Tyto tři bezpochyby již od počátku národu slovanského trvající základní rytmy při rozcházení-se rozličných kmenů pod rozmanitým vplyvem některé zvláštní modifikace přijaly — z toho pochází jednota v hlavní formě, rozdílnost ve výrazu.

České národní písně, když jinak nezachovávají základní formu v čiré jednoduchosti své, vyznamenávají se vytknutím jednotlivých zvukův neb celého skupení hlasův před jednotvárným rytmem ostatní melodie, střídáním rozdílných způsobův taktu v tétéž písní, jedním slovem, smělou a původní skladbou. Písně na způsob mazura, jenž u Polákův ponejvíce v $\frac{3}{8}$ taktu se píše, ale při jich mírném chodu spíše pro $\frac{3}{4}$ takt se hodí, začínají, když se v $\frac{3}{4}$ taktu píše, ponejvíce od dvou osmin, kterým následují dvě čtvrtiny, a sice někdy pouze v prvním taktu, častěji však ve mnohých po sobě sledujících. Jiné známky mazurového rytmu jsou méně povšechné. Čech, který takové písně velmi často mívá, obyčejně mírněji a povolněji je pronáší, než Polák, poněvadž tento podle všech takových nápěvů též tančí, k čemu Čech jiné rytmy volí, a zatím mazurovým písním především rád elegicko-naivný obsah podkládá.

Krakovják, který v $\frac{2}{4}$ čili lépe $\frac{4}{8}$ taktu záleží,

podrzuje v češtině buď běžné stejné osminy, anebo má zvláštní český ráz, to jest mužský rým, neb to střídání osmin s jednotlivými čtvrtinami, jichž také po dvou, třech, více na počátku než u prostřed bývá. Dosti oblíbeným zdá se býti počátek s ráznou čtvrtinou, za kterou hbitě řada osmin následuje. Tim způsobem nabývá nápěv jakousi mrštnost k náběhu. Jelikož podle toho rytmu Čechové též mnoho tanců mají, tedy podle něho obyčejně rázně a vesele zpívají, a volivají ho především k lehkým, žertovným textům.

Čtyřčtvrtinový takt povolného pochodu řídčeji se vyskytuje. Zdá se, jako by prostý člověk k tomu teprv zvláštního rozpoložení potřeboval, lenivosti, zasmušilosti čili vážného *parodiovaného pathosu*, a právě v tomto posledním způsobu mnohé české písně převyborně mu se povedly, proti kterým ovšem některé jiné výraz pohnutlivé, hluboké melancholie mají. Polonézový rytm, který ostatně ve zpěvu jednodušší jest, než v instrumentální hudbě, podléhá, jak dalece mi známo, u rozličných slovanských národů málo charakteristickým změnám, také vůbec není tak rozšířen, jako mazur a krakovják. —

(Pokračování.)

Z Rotterdámu, 9. září 1861.

II.

(Dopis pův.) Prodlévám zde jen několik dní; avšak navzdor tomu mohu již něco o zdejších hudebních poměrech sdělit. Co se náklonnosti a lásky k hudbě dotýče, zaujímají Holanďané jedno z předních míst; jsou pro hudbu zaujati a váží si umění tohoto. I nižší třída má ráda hudbu a pronáší zdravý náhled o ní. Hudba kostelní je zde v katolickém chrámě bídna; toliko ve středu odbývá se zde vždy varhanní koncert ve velkém katolickém kostele, kdežto jakýsi Durs na tomto královském nástroji Bachovy fugy přednáší. Všechny kostelův dohromady je zde 16, mezi nimi též synagoga. K zábavě zdejších obyvatelův přispívají dvě soukromé kapely, z Holanďanů sestávající a jedna *česká*. Divíte se, že také píše o *české*! Zdejší čeští hudebníci zřídili tu kapelu, v nížto též několik Němců účinkuje; však žádný Holanďan. Kapelníkem jejich je pan Fischer, znamenitý trumpetista, o němž říci musím, že jsem ještě lepšího neslyšel. V neděli dne 8. dávala kapela tato koncert, v němžto jsme jednu ouverturu, pak sola pro lesnice a housle slyšeli. Pánové *Vítovský* a *Nemanský* provedli své sola neuhonně a správně na lesnice a jejich učitel pan prof. *Janatka* v Praze měl by zajisté radost z tak zdatných žáků. P. *Deutsch* též Čech, hrál na housle s velkou obratností a osvěd-

čil se co výtečný žák p. prof. Mildnera. Ony dvě holandské kapely mají p. Hujtschenreitera a Van Seevena za kapelníky, avšak chvalitebného nedá se o nich mnoho říci, neboť provozují *taneční hudbu* obstojně a odbývají vše příliš po *řemeslnicku*. Co se týče učitelů hudby na rozličné nástroje, je jich zde málo; avšak učitelů na piano je dost a jsou to hlavně Holanďané. Piana jsou zde drahá a hlavně v modě jsou zde pianina, která 300 až 600 zl. stojí. Za vypůjčení pianina platí se měsíčně 5 zl. Konečně musím se také o zdejší operu zmíniti, která se skutečně výtečnou nazvati může. *Tenoristé* jsou: Grimminger, Dalfy a Stiegele (II. tenor), *basisté*: Dale-Aste, Duschnitz (snad Dušnic), pak Abinger, Brassin a M. *Hrubý* (Čech) (II. bass). Primadonnou je sl. Zademač-Doriova, která též v Praze vystoupila; dále zpívají sopran II. slečna Freiova a sl. Klugeova, *alt* sl. Güntherova, rodilá Pražanka. Ballet zdejší je dosti dobrý. Mimo operu Don Juan provozovaly se zde opery Norma a Troubadour a dne 14. září bude se zde dávat „Tannhäuser“ od Rich. Wagnera. Prvním solovým houslistou je známý vídeňský virtuos Rapoldy, a cellistou bude bezpochyby pan Popper, Čech a žák Pražského konservatoria. A. M.

Josef Haydn a Nicolo Porpora.

Výjev ze života.

(Pokračování.)

Porpora mu poručil, aby se i hned dal do práce, totiž do čistění — pak se snídalo skromně a velmi lehce, neb Porpora měl jednu velikou vadu — závist a lakomost v umění a v životě. Porpora mu platil měsíčně jen malou mzdu, za to ho práci zahrnoval, což ale mladíka neodstrašilo a on v službě vytrval. Po snídání se odebral umělec ke klavíru a nemálo se podivil, že nový sluha beze všeho tázání tré listů z jeho nejnovější skladby vytrhl, aby jimi dříví v kamnech podpálil. Rozvzteklén hnál se Porpora za mladíkem:

„Ustaň! — ty — ty — jak ti vlastně říkají?“

„Josef, milostpane!“

„Co děláš Josefe s mými světoznámými Trio, že je trháš?“

„Trio? — co je to zase? Nalezl jsem zde papír, a spatřiv na něm takové směšné kliky háky, chtěl jsem jím podpálit.“ —

„Příteli Josefe! Trio je skladba a ty kliky háky jsou noty“ — a vytrhnul mu z ruky papír, aby ho uschoval.

„Noty? — co je to zase?“ bručel Josef snaživ se rozdělati obeň. Uloživ Porpora svou skladbu, spatřil

sluhu u dveří, kterak se snaží prodrati se úzkým otvorem, navzdor že nesl violoncello, u kterého byla část spodku rozbita.

„He Josefe! kam jdeš?“

„Milostpane, tato schránka je rozbita, chci ji donesti k truhláři, aby ji sklížil.“

Při těch slovech nemohl se Porpora zdržeti, dal se do hlasitého smíchu a když se dosti nasmál, zvolal: „O ty nebeská prostoto! Můj Stradivario, mé violoncello, které předešlý můj sluha polámal, chce dát u truhláře sklížit. Pojď sem Josefe, dej se obejmout, co živ budu, nesmíš mne opustit.“

Josef se stavěl, jakoby příčinu smíchu nerozuměl, stavěl se blbým jako jindy a šel pak po své práci. Takových komických výstupů bylo více. Josef pracoval neunavně, nežádal větší mzdy a Porpora byl celý zamilován do této perly všech služebníků. Ano když skládal aneb skladby své provozoval, mohl Josef v pokoji zůstat, jak dlouho se mu líbilo; ano často ho nutil, aby jeho zvukům naslouchal, při kterých provození Josef vždy za ním seděl, až konečně usnul a svým chrápáním pozornost mistra zbudil.

To vyraželo mistra mnohokrát, ale Josef snášel tyto muka andělskou trpělivostí — Porpora se smál, opakoval takové šprýmy vždy častěji a vida, že jeho sluha je ode dne ke dni vždy větší nemotorou, mnul si radostí ruce. Vždyť měl za málo peněz věrného, neunavného hlídače svého domu, nevyrovnaného sluhu, šprymanta a nepodezřelého nepřítele hudby — co chtěl více? Tak prožil Josef dvě úplná leta, on mohl mnoho trpkého o původu dvanácti sonat vypravovat, které tehdejší svět hudební obdivoval a které ještě nyní pro jejich prostotu a mistrnost obdiv vzbuzují, ačkoli nynější vkus jiných sobě oblíbil způsobů; — než i jeho život nezůstal pouští bez oase a ta se nazývala *Aglaja*, neteř Porporova. Krásná, mladistvá, poetická a srdečná byla tato dívka, která všelijaké ženské práce pro strýce obstarávala a za tou příčinou k strýcovi docházivala. Jí se nezdál býti Josef tak nemotorným a hloupým, jak ho strýc byl vykreslil; mezi čtyřma očima vyjadřoval se velmi krásně a okouzloval ji svou hlubokou úctou před přírodou, svým citem a nadšením pro všechno vznešené tak velice, že mu v krátkém čase velmi dobře rozuměla a on jí více ctil, než se toho z počátku domníval.

Nyní byl Josef ještě spokojenější a radostněji kříž svůj nesl — ale po dvou letech zastihla ho ukrutně rána neuprositelného osudu.

Jednoho večera vrátil se starc celý mrzutý domů, házel vším, huboval a křičel bez příčiny — muselo se něco neobyčejného přihoditi. Brzo ale Josef se pravdy dopídil; Aglaja byla náhle zemřela. Josef

byl zničený, bědoval a slzel a takové hoře dával na jevo, že Porpora jal se těšiti, neb tomuto lakomci nejednalo se tak o smrt Aglajy jako spíše o útraty pohřební. A v tom ohledu našel zase on na Josefovi těšitele. On požádal totiž Porporu, by mu starost o pohřeb přenechal, nabídl se, že sám útraty zapraví — a hudebník se radoval, takým způsobem všech útrat sprostěnu býti. Zavítala hodina pohřbu; strýc musil tomu obřadu být přítomen, ačkoli se trochu styděl, že jen tak prostý pohřební průvod vlastní příbuzné byl dán. Ale jak se podivil, když do chrámu vstoupil, v kterém našel všecko tak skvostně a nádherně uspořádáno, jako by se tu jednalo o pohřeb urozené, bohaté osoby. Varhany zazněly zvuky mohutnými — *Porpora* žasnul,

neb neznámá mu byla skladba a on znal přece všechny skladby starých a nových mistrů — a tato skladba pocházela od mistra na vysokém stupni umění stojícího. Pak zazněl čtvero zpěv a slova jemu podložená jenom na ztrátu zemřelé se vztahovala; hudba byla nová, mistru též neznámá, ale hluboce pojatá, ušlechtilá a vznešená. Porpora byl jako ve snu, on by se byl sám za skladatele toho výborného čtvero zpěvu prohlásil, tak byl dle jeho způsobu složený, kdyby zase s druhé strany zcela jiný od něho ještě neznámý ráz celou skladbu nebyl prochvíval — a tak naslouchal zvukům z počátku s hněvem, rozčileností — konečně překonán a okouzlen.

(Dokončení.)

Feuilleton.

Z Prahy.

Opera. O německé operě nedá se v tomto desítidení mnoho mluvit; slyšeli jsme známé opery a sice ve čtvrtek dne 12. září „Martu“, v níž pan Bernard co Lyonell vystoupil a ve čtvrtek „Náměsíčnou“, v nížto jsme dotčeného pěvce co Elvina viděli. Zajímavý večer byl pro nás nedělní. Viděli jsme tu dávno již očekávanou operu „Čarostřelec“ od K. M. Webra v české řeči. Představení bylo interessantní tím, že v něm pan Bachmann a sl. Marie Schmidtova účinkovali. Pan Bachmann co Max je nám z německé opery chvalně známý. Jeho libozvučný, výdatný a nevadnoucí orgán, jeho cituplný přednes a výraz zbudily u českého obecnstva pravou sensaci. Sl. Marie Schmidtova, sestra znamenité Emilie, zpívala Agatu s chvalným úspěchem a vynikla nejen zvucným mezzosopranem, nýbrž i povážlivým a cituplným přednesem. Hra její byla obratná a zjev její utěšený. O její jasné výřečnosti jakož i o její výdatné síle přesvědčilo se obecnstvo, které ji po první části velké arie třikrát vyvolalo. Sl. z Ehrenbergů co Aninka byla rozto milá a dosáhla po obou svých ariích hojné pochvaly. Totéž platí o panu Appéovi, jenž statnou svou postavou, sympatickým organem a zdařilým přednesem se skvěl. Zasloužilého potlesku zasloužili si též p. Strakatý co Kaspar a pan Rafael co dědičný lesník, kterýžto poslední čacký těžkosti naší materštiny překonal. Opera šla v celku dobře, začež obezřelému a obratnému kapelníku panu Mayru co děkovati jest. Co operě vadilo, byly chory, které by precísněji a správněji jít měly.

— Redaktor těchto listů slavil ve čtvrtek dne 12. září v chrámě u sv. Jakuba sňatek svůj se slečnou Antonií Korschnerovou, redaktorkou „Lady.“ Svaté obřady vykonával důstojný kanovník p. P. Václav Štule, redaktor „Pozora.“ Družbou byl p. Dr. Jul. Grégr, redaktor „Národních Listů;“ svědkové byli pan V. Vávra, redaktor „Času“ a pan Med. Dr. E. Grégr, redaktor „Živy.“ Velké množství lidí dostavilo se o 11 hod. ráno do chrámu sv. Jakuba, kdež se obřad ko-

nal. Při oddávání jakož i po něm zavzněly sbory na kůru; taktéž i při vstoupení do příbytku, kdež všichni páni redaktoři, jakož i naši básníci, pánové V. Hálek, G. Pfeleger, J. Neruda, V. Crha, dále p. Bachmann a jiní přítomni byli. Mezi tabulí došla od slavného zpěv. spolku Pardubického telegrafická depeše s blahopřáním.

— Pan Ed. Nápravník, kapelník v Petrohradě, obdržel za dedikací ouvertury „Vlasty“ od J. Jasnosti knížete Švarcenberka dar v ceně čtyř dukátů.

— Náš rodák, pan Josef Nesvadba, kapelník v Hamburku, obdržel ze Štýrského Hradce čestné nabídnutí, by přijal ředitelství tamnější hudební jednoty pod skvělými výminkami.

— Žáci vojenské hudební školy pod činným ředitelem p. Pavlisem odbývaly v neděli dne 15. září zkoušku, kdežto J. Excel. general hrabě z Clam-Gallasů a mnoho jiných vyšších důstojníků přítomni byli. Zkoušky vypadly velmi skvěle a žáci podali důkaz, že důkladná metoda páně Pavlisova u nich velice prospěla. J. Exc. pan hrabě z Clam-Gallasů vyslovil se velmi příznivě o zkouškách k panu řediteli Pavlisovi, v čemž i my úplně souhlasíme.

— V upraveném sále na střeleckém ostrově odbývala se ve prospěch matičky „Maticy“ dne 16. t. m. beseda. Počátek byl učiněn Jelenovým sborem „Vše jen ku chvále“ — mezi zpěvem spustil se bílý závoj a před námi se objevil v rudém poli bílý lev s korunou, nad nímž devisa „Sláva vlasti“ parádovala; hlučný potlesk následoval toto číslo. P. Přerhof četl, nemýlím-li se „ex offo“ humoristické čtení, schytané myšlenky atd. od Hajniše, a některé větší a menší deklamace — bych o něm něčeho psal, bylo by nebezpečno, neb jen jeden hlas platí o něm — a ten je mu přízniv. Sl. Formánková má líbezný hlas, jen při vyslovování některých slov ta akcentace! Zpívala „Aj čo by bola“ a Lablerovu „Důvěru“ — začež hojný potlesk obdržela. Pan Labler nemohl tak vyniknout, jak by jsme mu toho byli přáli — avšak toho byl vinen špatný nástroj; jeho fantasie přiměla mnohého

k applausu. Hudební část ukončil krásný Slavíkův sbor „Rekuv sen.“ Besedu poctil svou přítomností zde meškající polský kníže maršal Kaziemski s rodinou, při jehož odchodu naši hlučně „Sláva Polákům“ provolali — dobrosrdečný kníže provolal pak také „Sláva Čechům!“

— Pan Peták ml. engážován jest k operě německé do Pešti.

— Jako v dřívějších letech, taktéž bude i letos a po všechny příští leta jednotka ku vzdělání v hudbě vojenské cvičení na křidlovku, eufonion a na polnici bezplatně udělovati. K bezplatnému učení připustí se každoročně ti, kteří již v jednom z těchto hudebních nástrojů se něco znají; a sice: 1. budou přijímáni za cvičence pro c. k. plukovní kapely mladíci, kteří již 16. roku dosáhli a 19. ještě nepřekročili; byvše pak co schopní přijati a pro náležité c. k. pluky asentování pozůstanou zde po čas svého cvičení ve stravování vojenském. Vstoupivše pak po náležitém vzdělání, 1 rok nebo 2 leta trvajícím, do c. k. vojenských hudebnických sborů, dostanou zvláštní přídavek hned a velmi brzo nato postoupí za poddůstojníky; při obzvláštní pilnosti dosáhnou obojího již mezi vyučováním. 2. Přijímají se cvičenci, kteří 16. roku věku svého nedosáhli; ti však musí se sami vyživovati, po ukončeném cvičení ale, jakéžto podle schopnosti rok nebo dva potrvá, budou vřadění v c. k. vojenské kapely, kdež se jim dostane též výhod, jak v článku 1. podotknuto. Ohledně chovanců druhého druhu musí se rodičové nebo poručníci zavázati, že cvičence po skončeném vycvičení do c. k. vojenské kapely vřaditi dovolují. Taci, kteří by obmysleli cvičence do Prahy do tohoto bezplatného učení odeslati, nechtě oznámí úmysl svůj ředitelstvu jednoty až do dne 25. září b. r. ústně nebo písemně a zašlou křestní list cvičence a písemné přivolení rodičů neb poručníků do té doby franko ředitelstvu jednoty ku vzdělání v hudbě vojenské v Praze v žitné ulici 171—II. (u Myslíků.)

(I.I*) **Z Bohdanče.** (Odhalení náhrobku Langrova, beseda, hudba kostelní.) Dne 8. září jsme měli v našem městě den radostný, den, na který zajisté dlouho pamatovati budeme. Byla zde obdávána slavnost „odhalení Langrova náhrobku,“ který od p. Kobra z Prahy našemu záhy zvěčnělému básníku darován byl. Po 11. hodině předpolednem přijeli z Prahy pp. Kober, prof. Kouba, Barák, Filípek, Přerhof. Již ráno shromáždilo se veliké množství ctitelů památky Langrovy, a očekáváno na náměstí příchod hostů pražských, kdež na přivítání zapěli pěvci Bohdanečtí ve spojení se zpěv. spolkem Pardubským sbor „Pozdravení pěvcovo“ od Veita. Odtud se ubíral ten nepřehledný dav na hřbitov sv. Jirí, kde náš Langer odpočívá. Tam byla čtena mše svatá, při které zpíván sbor „Pán velký jest“; nyní následovalo odhalení pomníku, při kterém gymnas. prof. p. Kosina z Král. Hradce vložil krátkými slovy účel slavnosti té, a opět zapěli zpěváci jeden sbor. Po ukončení slavnosti té ubíralo se celé množství zpět do Bohdanče — cestou byly zpívány písně: Hej Slované, Kde domov můj atd. Že hojnost okolního studentstva se zúčastnilo, netřeba podotýkati.

*) Račte častěji psáti.

Večer téhož dne uspořádána byla beseda ve prospěch rodiny Tylovy. Proslov od Jeřábka přednášel cituplně p. Barák. Pan Theodor Tomášek, žák konservatoria pražského, nyní kapelník v Litomyšli, přednášel dva koncerty na housle a líbil se velmi, zvláště piecrou „Ptáček na stromě“ došel hlučné pochvaly a byl vícekrát volán. Ze sborů byly provedeny „Kovářská“, po které voláno: Sláva Riegrovi! „Já jsem Slovan“ a „Válečná“ z opery Rienzi všecky výborně. Vedení zpěvů bylo ponecháno řediteli zpěváckého spolku pardubského, p. Jandovi, který spolek při mnohých zábavách k účelu dobročinnému účinkoval, začož: Sláva mu! — Velmi se líbila slečna A. Podhajska, deklamovalať „Bohatá nevěsta“ od F. Douchy, — taktéž deklamátor p. Přerhof, který nemohl posluchače nasytit. — Kostelní hudba jest zde dobrá. Slyšeti jest skladby od Horáka, Führera, Zvonáře, Krejčího, Maška atd.

Z Hlinska. S radostí se chápu pera, bych Vám podal zprávu o utěšeném rozkvětání naší hudby kostelní. Před nedávnem byla provedena výborná mše Zvonářova Cyrilo-Methodějská s úspěchem výtečným. I poznali jsme opět výtečníka tohoto co ozdobu našich hudebních snažitelů. V provedení tak skvělém pozískal si pan ředitel kůru velkých zásluh; máme za to, že mše tato nyní častěji provozována bude a že odstraní mnohé dílo ceny daleko menší. Dne 8. t. m. slyšeli jsme opět velkou mši Mozartovu. Obsazení hudební části bylo výborné, i také hudebníci se s úspěchem vynasnažili důstojně provésti dílo tak výtečné. Nenadáli jsme se, že tak velké skladby u nás s výsledky tak dobrými prováděny býti mohou. Pan G. Moravec provedl dovedně koncert Růžičkův co vklad, osvědčil techniku i cituplnost přednesem svým. Avšak máme za to, že se nehodí provádění takových skladeb do chrámu, an kostelní hudba má povznášeti ducha, ne pak bavití neb jímati obdivem. A tak opakujeme opět, co jsme již vícekrát pronesli, že spojené snahy a dobrá vůle nikde se neminou utěšených výsledků a přejeme p. řediteli, by se mu poštěstilo, i dále tak krásných docílovati výsledků.

Z Chrudimí, dne 5. září 1861. (Zpěvácký spolek. — Merenda.) Nač jsme tak dlouho čekali, o čem jsem se již tak častokrát v těchto listech zmínil, co nám až posud schází, stalo se. Chrudim dočkala se konečně zpěváckého spolku. Zaražen byl hlavně přičiněním kapelníka p. Č. Vinaře. Zpěvácký spolek chrudimský stane se jistě brzo jedním z největších ve vůkolí; neboť čítá již až posud 84 údů, z nichžto 40 cvičení zpěváci jsou. Protektorem spolku jest p. E. Pippich, známý to lidumil a hudebník a ředitelem p. Klimeš, náš vážený pan měšťanosta, který nejen co výtečný tenorista, nýbrž též co houslista chvalně znám jest. Stanovy jsme měli od roku 1856, a tak to bylo možná, že zpěv. spolek ve 14 dnech zaražen byl. Jen s chutí pánové a uvidíte, co se dokáže, když svorně k cíli půjdete! Dne 3. září měli jsme u nás študentskou merendu, k nížto se hosté v národním kroji dostavili, tak že čamara znamenitě převládala; i naše krásotinky přišly vesměs v národním kroji. Dámám se rozdávali, jako již po dvě leta „Vínky.“ Letošní vínek, uspořádaný p. Benonim, obsahuje básně od Baráka, Benoniho, Brodského, Cidlinského, Crhy, Hejduka, Hovorky, Jahna, Galata, Jaroše, Jeřábka, Žofie Podlipské, Anny Sá-

zavské, Švadlenky a Vambery. Při půlnoční přestávce zpíval náš zpěv. spolek ponejprv veřejně a sice „Utonulou“ od Křížkovského a „Šumí Labe“ od Zvonáře velmi čistě vedením svého ředitele pana Klimše. Též jsme slyšeli několik deklamovánek, z nichž se hlavně líbily: „Slzy vlastenek“ přednesená od rázné vlastenky, slečny M. Rozvodovy a „Koruna všech lásek“, přednesena panem Böhmem. Náš hudební sbor zahrál nám Titlovu ouverturu na slovanské písně; i všechny taneční kusy byly na slovanské nápěvy; zvláště líbila se polka na nápěv: „Jede mladík na svém koni“ od Č. Vinaře. Ve čtvrtek 5. září bylo u nás slavné rekviem za V. Klíperu. Mělo se dávatí rekviem od Mozarta, avšak při zkoušce se shledalo, že bylo v opisování moc chyb naděláno, tak že si bude muset pan ředitel kůru partituru zaopatřit; slyšeli jsme ale za to krásné Vitáskovo rekviem s vloženým „Dies irae“ též od Vitáska. Našemu městu dostane se nyní častější zábavy; neboť náš zpěvácký spolek zajisté se přičiní, aby nám dlouhé zimní večery ukrátil.

A. M. K. E.

Č. Z Královic, (v kraji Plzeňském), 4. září. (Národní beseda. — F. Laub.) V neděli dne 1. září byla zde ku prospěchu pomníku Jana z Hvězdy velkolepá národní beseda. Zajímavá byla zvláště tím, že mezi spoluúčinkujícími co skvělá hvězda zářilo jméno král. pruského dvorního virtuosa, pana Ferdinanda Lauba, jenž k nejslavnějším umělcům našeho věku náleží. Byv zvláštní deputací za to požádán, co nejochotněji se uvolil v besedě hráti, a to tím spíše, an pochází z Královic, kde předkové jeho už od více set let co měšťané usedlí byli. — Po svém příchodu v sobotu dne 31. srpna večer byl slavný umělec od zpěváckého sboru zastaveníčkem poctěn a druhý den ráno pozdravil ho jménem celého města purkmistr a poslanec na sněmu zemském pan Frant. Hav. Slach v průvodu obecního rady p. Weidiše. Místnost besedy byla velmi vkusně vyzdobena. Nad tribunou pro orchestr skvěl se technikem p. Jurkou zdařile vyvedený ověncovaný znak Čech, Moravy a Slezska, nad ním pak byl nápis: Sláva památce Jana z Hvězdy! Po obou stranách visely podobizny předních mužů národa našeho. Na důkaz všeobecné úcty a vážnosti vystavena byla též mezi kvítím velká podobizna pana Ferd. Lauba. Program besedy byl velmi zajímavě sestaven. Rázný proslov, od J. Baráka přednesený rozehrál u velké míře obecenstvo. Že palmy tohoto večera sobě vydobyl p. Ferd. Laub, netřeba dokládati. Kdož by mohl odolati jeho mistrné hře a takřka báječné technice, jižto hravě překonává ty největší těžkosti?! Laub zpívá na houslích! Přednesl tenkrát Réverie od Vieuxtempsa, svou polonaisu, fantasii z motivů opery „Othello“ od Ernsta a na všeobecnou žádost ještě svou fantasii z národních písní českých. Když Laub hrál, bylo hrobové ticho, jak mile však dozněl poslední zvuk, nastalo jásání, až se stěny otrásaly. A což teprv, když světuznamý umělec čarovným šmytcem svým vyluzoval sladké zvuky krásných písní našich! Nemám slov, abych náležitě vyličil dojem hrou paně Laubovou na obecenstvo učiněný. S podobným úspěchem potkala se též paní Laubová, která národní písně, potom překrásnou píseň „Smíření“ svým chotěm složenou s hlubokým citem a uměleckou dokonalostí přednesla. Obecenstvo vyznamenalo spanilou tu dámu přehojnou za-

slouženou pochvalou. Totéž platí o panu Švarcovi, který Pivodovy písně „Jako krajina nebeská“ a „Ztracené srdce“, potom „Kovářskou“ od Lud. Procházky zdařile zpíval. Umělec ten je pro divadlo Olomúcké získán, kamž se ještě tyto dni odebere. Pan Peták, též z Prahy, pěkně přednesl romanci z opery „Lukrecia Borgia“ a Slavíkovu píseň „Kdybys milé děvče.“ Také jemu se dostalo hlučné pochvaly. Jak se dovidáme, je přijat k divadlu ve sv. Havlu v Švýcarsku. Slečna Herm. Slachova cituplně a s trefným výrazem přednesla Erbenovu báseň „Štědrý večer.“ Všeobecný potlesk byl slečně zaslouženou odměnou. Pan Heřman Přerhof deklamoval několik příliš známých deklamací. Zpěvácký sbor přednesl ku všeobecné spokojenosti „Pozdravení pěvcovo“ od Veita, potom Voglovy „Cikány.“ Co do instrumentálních skladeb, slyšeli jsme u zdařilém provedení ouverturu k operě „Stradella“ a ouverturu z nápěvů českých od Em. Tittla. Jakmile zavznělo „Hej Slované,“ nastal nekonečný potlesk a znárodnělá píseň byla od veškerého obecenstva zpívána. Po koncertním oddělení byla taneční zábava, která až do bílého rána trvala. Čamara opět převládala, a také krásná pleť se objevila buď ve vkusném národním kroji, buď alespoň národními barvami vyzdobena. Výnos obnáší 180 zl.

Z Loun. (Pěvecká zábava 1. září 1861.) Jako o závod chystají zpěvácké spolky v našich městech zábavy zpěvumilovnému obecenstvu svému. I nám se opět dostalo takové zábavy v knížecí Švarcenberské zahradě „Skalni sklep“ nazvané v blízkých Chlumčanech. Těšili jsme se na pochoutku tuto tím více, an nám program oznamoval 11 sborův vlastenských, k jichžto provedení na bratrské pozvání propůjčil ochotně Slanský zpěv. spolek výdatných sil svých. V poledne přibyl dotčený spolek na třech vozích, jsa uvítán pp. jednateli našeho spolku a hudbou ostrostřeleckou z Loun na určité místo a doprovázen do zahrady vkusně upravené a množstvím praporek barvy české ozdobené. Po kratičkém občerstvení odbývala se společná zkouška. S radostí jsme patřili na ten zástup českých zpěváků, jižto vedeni hudbou kráčeli zmužile k místu, kdež brzy měly se rozléhati zvuky naše, zvuky české. Zahrada byla již plna posluchačů ze všech vrstev obyvatelstva v okolí našem. Sám J. J. kníže pán Adolf Švarcenberk zavítal do středu našeho. Milé bylo podívání na muže v čamarách přítomné, jenžto se jen hemžili. Nebyli to tentokráte jen studující v kroji slovanském, ale i jadrní naši rolníci a osoby z jiných stavů, začez je pochváliti musíme. Sestavivše se zpěváci obou spolků, jichž bylo na počet asi 50, na určitá svá místa, zapěli v I. oddělení: 1. „Pozdravení pěvcovo“ od Veita, 2. „Bratří rozveselme se“ od Pivody, 3. „Staročeská“ od Škroupa, 4. „Kadrila“ od Hellera, 5. „Cikáni“ od Vogla. Číslo 2., při němž řídil sbormistr Slanského spolku, p. J. Procházka, bylo výtečně předneseno, taktéž číslo 5, v němž se ozvěna dobře provedla, došlo všeobecné pochvaly. V II. oddělení slyšeli jsme 6. „Na Prahu“ od Veita, 7. „Šumí Labe“ od Zvonáře, 8. „Zpěv jinochů“ od Vogla, 9. „Kovářská“ od téhož, 10. „Hasme, Hoří!“ od Slavíka, 11. Quodlibet od Karlíka. Mezi jednotlivými čísly bylo vzpomenu to na zástupce a obhájce naší národnosti; jmenovitě po Kovářské rozléhalo se původci těch rázných slov v dotčeném sboru, totiž Dr. Rie-

grovi nekonečné „Sláva,“ „At žije!“ Když bylo povoláno Palackému, pak zde přítomnému knížeti ze Švarcenberku „Sláva!“ pozvedly se ještě jednou všecky hlasy, aby provolaly veškerému Slovanstvu hlučné „Sláva!“ ježto se skončilo, když se byl Slanský spolek rozloučil, aby se k domovu ubíral. Zajímavé bylo, jak zpěváci Lounští vyprovázeli své bratry opět s hudbou. Vřele tiskl druh druhu ruku a přál si v duchu, aby se častěji takové zábavy dávaly. Čistý výnos měl býti obrácen ku zakoupení klavíru pro zpěvácký a hudební spolek Lounský. Tuto opětuju vřelé díky bratrům ze Slaného, jimž také naše síly byly nabídnuty. Budou-li si takto zpěv. spolky počínati, můžeme býti na ně hrdí. Jen svorností a láskou získají si naše spolky dobrého jména. A já volám konečně sám a sám: „At žijou všickni horliví účinkující údové zpěv. spolku v Slaném! Sláva jim!“

Z Oustí nad Orlicí. Přijel sem nedávno náš J. L. Lukes a ten nás zase k čilejšímu životu přiměl. Dne 15. srpna zařídila se hudební zábava spojená s tancem k prospěchu Zdeňky Havlíčkovy a knihovny školní. Dělalí jsme ouverturu z „Kouzelné flétny“ od Mozarta. Lukes zpíval znamenitě národní písně, sbory byly z národních písní, kadrilla od Hellera a husitská „Těšme se blahou nadějí“ od téhož. Variace od Jansy hrál výtečný Alojs Hnilička s velkým úspěchem a konečně dávana byla 1ní věta ze symfonie od Hniličky, která se dělala v Praze. Šlo vše výborně až na větu ze symfonie, kterou orchestr k posledu v tempu přehnal. Jak Lukes zpíval, nemusím podotýkat, jest to vůbec známé. Návštěva byla hojná; vřekolní města byla všecka zastoupena a líbilo se to všem velmi, tak že Brandýští p. Lukese požádali, by k nim přišel, což on také slíbil; jeli jsme tam tedy 18. srpna in corpore z Oustí. Tamnější hudebníci nás přivítali na nádraží s pochodem z národních písní a uvedli nás s hudbou do lázni, místa, kde se koncert provozoval. Dělalí se sice ty samé písně a sbory, přidala se však píseň „Pravý Čech“ od L. Procházky, která též v Oustí se dělala a veliké obliby došla. Bavili jsme se v Brandýse až do půl noci, kdežto jsme však opět s vlakem do Oustí se navrátili. Musím Vám upřímně říci, že takovéto zábavy a navštěvování sousedních měst velmi dobře na probuzení národní hrdosti a vzájemnosti působí, a že by žádoucnó bylo, by se to aspoň dvakrát v roce státi mohlo. Dnes 1. září jeli jsme opět s Lukesem do Chocně za tou samou příčinou. Lukes jede odtud zrovna do Prahy. Zapomněl jsem výše psáti, že jsme na den 15. srpna t. j. naší pouti Beethovenovu mši do C. pak Graduale tenor solo z Eliáše od Mendelssohna, pak Duetto tenor a sopran od Rōdra provozovali. Při té příležitosti sezna li jsme, že paní Lukesová též výborná zpěvačkajest. A. H.

(A. V—1.) **Z Pardubic,** dne 15. září. (Studentská merenda.) Náš zpěvácký spolek aby byl nyní takřka ustavičně jen pohotově, a to proto, že — jak mile se ve vřekolní nějaká slavnost vyskytne — hned po telegrafu depeši obdrží, by tam přiklusal, a tam slávu si dobýval. Jak dávno jest tomu, co se konala slavnost

ve Dvakačovicích, Dašicích, v Bohdánči a nyní zase v Pardubicích? a všude pardubský spolek se musí zúčastnit. Ale radostí dosti užijeme, an se nám taká čest prokazuje, že spolek náš tolik pozvání dostává. Dne 11. t. m. byla držána študentská merenda, která zcela československý ráz měla. Sál byl ozdoben obrazy všech snad národovců našich, přes něžto se krásné věnce dolů vznášely. Kapela Máteňovská 25 mužů silná, hrála jen samé skladby, z národních písní složené. Šněrovaček a čamar bylo množství. Hosté z vřekolí se dostavili, mezi nimiž jmenuji celou rodinu pana Červeného z Hradce, kteráž intrady a voláním „Sláva“ přivítána byla. Že i náš zpěvácký spolek měl při té příležitosti co dělat, to si lze pomysli ti. Sbory byli tři, ježto zpěvácký spolek přednesl, a sice „Kovářská“ od Vogla, „Quodlibet z národních písní“ od K. Slavíka a ještě jeden. Všechny sbory byly s pochvalou přijaty, mezi zpěvem pak byli ještě tři deklamace, ježto převzali na sebe pánové: Kotek — Zajíček — a sl. Bau dišova ze Sezemic, která přednesla „Obrana krynoliny“ od F. Hory (z Lady), začež byla dvakrát s pochvalou vyvolána. Zpěvu bylo dosti, též i tance, neb se tančilo až nás paprsky sluneční uvítaly. Zkrátka řečeno: takovou hlučnou merendu Pardubice jen zřídka viděly, a to máme pouze jen pp. výborům co děkovati, že se o to tak přičinili.

Ze Slaného. (Knihy zpěv. spolku). Pan dopisovatel článku „ze Slaného a z Loun“ v čísle 25. tohoto listu, mimo výčitky — že Slanský zpěv. spolek nejvíc jen ve vřekolí působí a proč upustil od zamýšlené besedy na den 1. září — zapomněl ještě následující připomenouti: Již tomu brzy rok, co spolek tento do skutečnosti vstoupil — již tomu drahý čas, co má za 18 zlatých památní a za 4 zl. protokolní knihu, a hle — až posud nacházíme listy obou těchto knih prázdné, ačkoliv p. tajemník již mnohokrát od p. předsedy vyzván byl, by vše do pořádku uvedl. Pan tajemník sice pořáde sepsání takové s sebou v kapse nosí, však knihám jak se zdá ničehož nepřeje; snad se bojí, žeby brzy na folianty vzrostly. Budem čekat ještě 14 dní, a když do toho času vše v pořádku nebude, postaráme se o to jinakým způsobem.

Listárna.

Všem ochotnickým divadelním společnostem. V kanceláři pro překládání a opisování dostati lze na objednání všechny divadelní kusy, které tištěny nejsou a toliko na Pražském jevišti provedeny byly. Na frankované dopisy odpoví ředitelství kanceláře v široké ulici číslo 25 v Praze. — Panu J. K. učitelovi v K. . . . „Národní polku“ od Al. Sokola, „Vlastenku polku“ od Jos. Mašnera, pro čtyry mužské hlasy, jakož i ouverturu „Vlasta“ od Nápravníka pro čtyry ruce na piano obdržíte v šesti dnech. — Zpěváckému spolku do Slaného: „Divadelní kus „Mlynář a jeho dítě“ od Raupacha bude stát v správném opisu 4 zl. r. č., račtež v brzku oznámit, zdalíž si jej přejete.

Pozvání k předplacení. Číslem tímto ukončeno je třetí čtvrtletí Dalibora. Vyzýváme P. T. ctěné odběratele, kteří se ještě na 4. čtvrtletí nepředplatili, by své předplacení co nejdřív obnovili, aby v rozesílání Dalibora žádná přestávka diti se nemusila. K příštímu číslu přiloženy budou dvě notové přílohy číslo VIII. a IX.